

Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. – 2011. – №10(1). – С.162–169.

Рацюк Анастасія, Машлій Галина

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

СУТНІСТЬ АНТИКРИЗОВОГО ФІНАНСОВОГО УПРАВЛІННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ

Сьогодні антикризове управління є однією з найбільш активно використовуваних сфер менеджменту, актуальність якого зумовлена невизначеністю зовнішнього середовища та сучасним станом більшості вітчизняних підприємств. Формування антикризового фінансового управління для підприємств, спрямоване на їх виживання і ринкову адаптацію, стає особливо важливим в умовах, коли виникають перетворення, які мають глобальний характер [1].

І. Бланк [2] вбачає в антикризовому фінансовому управлінні систему принципів та методів розробки й реалізації спеціальних управлінських рішень, які направлені на попередження та подолання фінансових криз підприємства, а також мінімізацію їх негативних наслідків.

Антикризове фінансове управління підприємством є невід'ємною складовою управління сучасним підприємством у процесі реалізації його місії, важливою передумовою майбутнього зростання, засобом перспективного бачення і вибору перспективних напрямів його розвитку й формування стратегічної концепції [3].

Основою антикризового фінансового управління є його завдання, функції та принципи. Антикризове фінансове управління підприємством спрямоване на своєчасне застосування специфічних методів та прийомів управління фінансами. Ми погоджуємось з думкою О. Шевцової, що головне завдання антикризового фінансового управління полягає в своєчасному діагностуванні фінансового стану підприємства і вживання необхідних антикризових фінансових заходів щодо попередження фінансової кризи [3]. Це дозволяє забезпечити безперервну діяльність підприємств на основі управління зовнішніми та внутрішніми ризиками, забезпечити нейтралізацію кризи.

Основними завданнями антикризового фінансового менеджменту є: проведення діагностики фінансового стану підприємства з метою своєчасного визначення перших ознак настання кризи і вживання необхідних антикризових фінансових заходів щодо попередження

фінансової кризи; послідовне дослідження факторів внутрішнього і зовнішнього середовища; відновлення фінансової стійкості підприємства; усунення неплатоспроможності підприємства; запобігання банкрутству та ліквідації підприємства; мінімізація негативних наслідків фінансової кризи підприємства.

Антикризове фінансове управління підприємством реалізує свої завдання шляхом здійснення певних функцій, які поділяються на дві основні підгрупи, а саме: загальні функції антикризового фінансового управління і специфічні функції.

До загальних функцій антикризового фінансового управління належать наступні: формування ефективних інформаційних систем, що забезпечують обґрунтування альтернативних варіантів; здійснення аналізу фінансового стану і результатів фінансової діяльності підприємства; планування фінансового оздоровлення підприємства; розробка дієвої системи стимулювання реалізації ухвалених управлінських рішень щодо фінансового оздоровлення; здійснення ефективного контролю за реалізацією управлінських рішень щодо фінансового оздоровлення підприємства. Специфічні функції антикризового фінансового управління: діагностика кризових симптомів розвитку; розробка загальної стратегії фінансового оздоровлення підприємства; усунення неплатоспроможності підприємства; відновлення фінансової стійкості підприємства; забезпечення фінансової рівноваги в процесі розвитку підприємства [3].

Отже, виходячи з вищенаведених функцій можна зробити висновок, що антикризове фінансове управління – це важлива складова системи оперативного, тактичного і стратегічного управління, суть його полягає у створенні механізму виявлення та усунення дестабілізуючих проблем в управлінні фінансами підприємств до того, як ці проблеми прийняли необоротний характер.

Антикризове фінансове управління підприємством має свої особливості, а саме: мобільність і динамічність у використанні фінансових ресурсів, проведенні змін; використання програмно-цільового підходу в технологіях розробки та реалізації управлінських фінансових рішень; підвищена чутливість до фактору часу; дослідження методик попередніх і наступних оцінок управлінських фінансових рішень і вибору альтернатив поведінки та фінансової діяльності; використання антикризового критерію якості фінансових рішень при їх розробці та реалізації.

Важлива роль в антикризовому фінансовому управлінні належить принципам, тобто це певним особливостям його побудови, які поділяють на системні та специфічні. Системні принципи визначають загальні вимоги до проведення антикризового фінансового управління, а специфічні розглядаються диференційовано щодо механізму, процесу та системи управління.

Таким чином, формування системи антикризового фінансового управління підприємств дає можливість забезпечити суб'єктам господарювання ефективний механізм своєчасного виявлення та попередження кризових явищ, що є невід'ємною складовою успішної діяльності у складних умовах сьогодення.

Список використаних джерел:

1. Фінансовий менеджмент підручник [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/1584072064616/finansi/finansoviy_menedzhment.
2. Бланк И.А. Управление финансовой безопасностью предприятия / И.А. Бланк . – К.: Эльга, Ника-центр, 2004. – 784 с.
3. Шевцова О.Й. Основи антикризового управління підприємством [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1773>

Садляк Христина, Мишковець Ірина

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ ПЛАНУВАННЯМ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Спланувати діяльність підприємства - означає скласти план його функціонування та розвитку й надалі контролювати виконання цього плану. Планування діяльності підприємства полягає в обробці інформації з обґрунтування майбутніх дій і у визначенні найкращих способів досягнення намічених підприємством цілей. Призначення планування можна висловити словами Огюста Конта: «Знати, щоб передбачати; передбачити, щоб управляти» [1].

План підприємства як продукт планової роботи є заздалегідь розроблена система заходів, що передбачає їх цілі і зміст, збалансоване взаємодія ресурсів, обсяг, методи, послідовність і терміни виконання робіт з виробництва та реалізації продукції і послуг. Планові завдання припускають постановку цілей і забезпечення їх досягнення необхідними засобами, проте в них не регламентуються конкретні технічні способи досягнення цих цілей. Разом з тим план повинен забезпечувати необхідні і бажані темпи та пропорції розвитку виробництва.

План для співробітників підприємства є керівництвом до дії. Оскільки сучасне підприємство представляє собою складну управлінську систему, досягнення планових цілей неможливе без узгодженої роботи всіх підрозділів підприємства, всього персоналу - від